

Форум Громадянського Суспільства України

Рекомендації щодо ролі громадянського суспільства в національній відбудові

4-8 червня 2023 року в Палаці Леопольдскрон (м.Зальцбург, Австрія) організацією Зальцбург Глобал Семінар була проведена чергова зустріч в рамках [Форуму Громадянського Суспільства України](#).

Під час цієї зустрічі було сформовано декілька робочих груп, які в результаті триденних обговорень визначили пріоритети для країни та запропонували набір рекомендацій для різних стейкхолдерів щодо впровадження певних дій та політик з питань підтримки прав, повернення та реінтеграції переміщених осіб і біженців. Члени робочих груп обговорили як невідкладні гуманітарні потреби, так і довгострокові перспективи, включаючи остаточну відбудову та соціальну інтеграцію звільнених територій, що є однією з важливих складових загальноукраїнського процесу відновлення національної ідентичності.

Громадянське суспільство відіграє вирішальну роль у підтримці держави та її громадян не лише під час війни, але й в процесі фізичної та політичної відбудови країни після завершення воєнних дій. У контексті України в цілому, маючи 5,9 млн громадян зі статусом внутрішньо переміщеної особи, та ще 8 млн громадян, які були змушені виїхати за межі України, громадянське суспільство відіграватиме значну роль у підтримці переміщених осіб та біженців, а також в процесі реінтеграції та відбудові деокупованих територій. У довгостроковій перспективі громадянське суспільство також має відігравати вирішальну роль у будь-яких зусиллях спрямованих на встановлення миру та досягнення примирення, включно з розробкою проекту післявоєнного та загальноукраїнського національного діалогу.

З огляду на велику кількість внутрішньо та зовнішньо переміщених осіб та перебування економіки країни під час війни у шоковому стані, важливо підтримувати лідерів громадянського суспільства та забезпечувати їм умови плідної співпраці з іншими стейкхолдерами – представниками сектору розвитку, міжнародного донорського, політичного та приватного секторів. Об'єднаний та стійкий громадський сектор створить в Україні можливості для діалогу на різних рівнях суспільства та формування спільного бачення післявоєнної відбудови та національного діалогу, включаючи різні соціальні та історичні наративи, які допомагають відтворити інклюзивну ідентичність України.

Проте, аналізуючи усі міжнародні та національні конференції, присвячені українській тематиці, можна спостерігати одну й ту саму тенденцію: учасникам, які представляють інтереси громадянського суспільства, надається слово тільки на паралельних заходах, що проводяться в рамках таких конференцій, або ж вони виступають в ролі слухачів, тоді як спікерами є тільки представники урядів, країн-донорів та міжнародних організацій.

Форум Громадянського суспільства України в свою чергу має на меті забезпечити українцям можливість самим рухатися вперед та переконатися в тому, що голос українського громадянського суспільства, а особливо жінок, буде почуто у всіх обговореннях та дискусіях про майбутнє України.

РОБОЧА ГРУПА З ПИТАНЬ НАЦІОНАЛЬНОЇ ВІДБУДОВИ

Робоча група з питань національної відбудови узагальнила бачення громадянського суспільства щодо національної стратегії відбудови України та деокупованих територій, та її пріоритетних складових, визнаючи, що тільки інклюзивна та прозора стратегія здобуде легітимність серед громадян України.

Учасники дійшли висновку, що ефективний внесок громадянського суспільства у відбудову країни буде можливий лише у разі покращення умов, в яких громадські організації працюють в Україні.

Групою було пріоритизовано дві проблеми: відсутність програм з піклування про добробут і комфортні умови життя працівників Громадських організацій та несприйняття громадських організацій у якості важливого учасника процесу економічної відбудови України.

Програми з піклування про добробут і комфортні умови життя

ПЕРШОЧЕРГОВІ ПОТРЕБИ (ЩО ПОВИННО БУТИ ЗРОБЛЕНО ЗАРАЗ?)

- Медичне страхування
- Спеціальне обладнання та засоби захисту
- Безпечне транспортування
- Фінансова підтримка
- Психологічна підтримка
- Коучинг
- Ретрит
- Гендерно-чутливі і сімейні політики

ДОВГОСТРОКОВІ ЦІЛІ (ЧОГО НЕОБХІДНО ДОСЯГТИ ПІСЛЯ ВІЙНИ? ЯКІ ДІЇ / ПОЛІТИКИ НЕОБХІДНО ДЛЯ ЦЬОГО ВПРОВАДИТИ СЬОГОДНІ?)

- Страхування
- Ретрит
- Ендаумент

Рекомендації

Для Громадянського Суспільства

- Адвокатувати внесення змін до законодавства щодо можливостей впровадження ендаументу.
- Розглядати програми з піклування про добробут і комфортні умови життя як основний аспект розвитку спроможності Громадських організацій.
- Створювати та розвивати здорову корпоративну культуру (наприклад, відсутність контактів по робочим питанням у позаробочий час, нетоксична комунікація тощо)
- Впроваджувати системи заохочення, визнання та нагороди в різних секторах та на різноманітних рівнях.
- Формувати культуру безпеки та систематично проводити тренінги з безпеки для співробітників, персоналу та волонтерів організацій.

Для Органів Державної та Місцевої Влади

- Залучати громадські організації до розробки та впровадження національних програм ментального здоров'я (наприклад, програма «Ти як?»)
- Забезпечувати громадських активістів заходами безпеки та захисту
- Активно працювати над визнанням заслуг організацій громадянського суспільства (нагороди, відзнаки, подяки)
- Залучити волонтерів та громадських активістів як цільову групу до національних програм реабілітації.

Для Приватного Сектору

- Підтримувати програми з піклування про добробут та комфортні умови життя (пропонувати та надавати власні послуги та ресурси, ділитися досвідом та прикладами успіху)
- Покращити свою соціальну відповідальність, включивши ОГС як цільову групу
- Створення грантових програм для ОГС

Для міжнародної спільноти

- Розглядати та просувати програми з піклування про добробут і комфортні умови життя як основний аспект розвитку спроможності Громадських організацій.
- Створювати програми відновлення та реабілітації для ОГС (фізичного та психічного здоров'я)
- Розширювати можливості використання коштів зі статей «Непрямі витрати».
- Підтримувати створення ендаумент-фондів.
- Спростити процедури
- Виділяти кошти на підтримку програми піклування про добробут і комфортні умови життя працівників ОГС, включаючи медичне страхування персоналу

Стратегічні дії

- Розробити шаблон програми з піклування про добробут і комфортні умови життя.
- Розповсюдити шаблон серед ОГС.
- Провести дослідження з ментального здоров'я та потреб громадських активістів.
- Ініціювати діалог з міжнародною спільнотою (заяви, звернення, публічні заходи).
- Ініціювати діалог з державними та місцевими органами влади.

Програми з піклування про добробут і комфортні умови життя

Від початку повномасштабного вторгнення ОГС взяли на себе виконання багатьох функцій держави, і надалі продовжують підтримувати репутацію України як держави, якій, незважаючи на численні внутрішні проблеми, можна довіряти та в яку можна інвестувати, як на державному, так і на приватному рівнях.

ОГС активно працюють над залученням фінансування не тільки для своїх проектів, але і для проектів по відновленню певних виробництв чи промислових об'єктів.

ПЕРШОЧЕРГОВІ ПОТРЕБИ (ЩО НЕОБХІДНО ЗРОБИТИ ЗАРАЗ?)

- Навчити малі та середні підприємства (МСП) залучати грантові кошти
- Навчити великий бізнес залучати грантові кошти та співпрацювати із ОГС
- Скласти карту донорів, які працюють в Україні
- Проводити публічні кампанії для ОГС та громадськості
- Реагувати на недобросовісну практику витрачання коштів на відбудову
- Активно брати участь у міжнародному нетворкінгу та адвокації, у тому числі в заходах зі збору коштів з залученням іноземного бізнесу

ДОВГОСТРОКОВІ ЦІЛІ (ЧОГО НЕОБХІДНО ДОСЯГТИ ПІСЛЯ ВІЙНИ? ЯКІ ДІЇ / ПОЛІТИКИ НЕОБХІДНО ДЛЯ ЦЬОГО ВПРОВАДИТИ СЬОГОДНІ?)

- Розвивати ОГС, які можуть консультувати МСП
- Співпрацювати з урядом, щоб забезпечити відповідність стратегії відбудови вимогам міжнародних партнерів та внутрішнім потребам
-

Рекомендації

Для Громадянського Суспільства

- Розвивати потужності, щоб мати можливість надавати послуги українському бізнесу
- Впроваджувати програми з підвищення фінансової грамотності суспільства
- Покращити власну комунікаційну стратегію щодо впливу на економічний розвиток
- Забезпечити впровадження гендерно-чутливого, інклюзивного та сталого підходів до стратегії відбудови

Для Органів Державної та Місцевої Влади

- Підтримувати комунікацію з ОГС щодо національної стратегії відбудови
- Забезпечити участь ОГС (які мають досвід впровадження гендерно-чутливих та інклюзивних підходів) у кожній робочій групі чи підгрупі на національному, регіональному та місцевому рівнях (включно з квотами для жінок та різних вразливих груп населення) (принаймні 30% від усіх учасників)

Для Приватного Сектору

- Український бізнес має створювати та оновлювати свої політики
- Призначити на підприємствах осіб відповідальних за роботу з грантами та фондами
- Провести комунікаційну кампанію з існуючих можливостей

Для міжнародної спільноти

- Створити передумову участі ОГС у розробці програм відбудови

